

CHEMAREA

TINERIMEI ROMÂNE

ABONAMENTUL:

Pe un an Lei 360—
 Pe un jumătate an Lei 180—
 Pe 3 luni Lei 100—

REDACTOR RESPONSABIL:
PAVEL PAVEL

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
 Cluj, Strada Regina Maria No. 11.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC LA
 ADMINISTRAȚIA ZIARULUI

CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 11

Către magistrați.

Printre un cîndat fenomen social, fenomen care are un caracter salvator pentru țara noastră, în mijlocul destrăbălării generale, în mijlocul imoralității sper-fuitoare, în mijlocul necinstei intronată în mai mare sau mai mică măsură în toate instituțiile publice, magistratura a rămas neatinsă, curată, senină, ideală.

Magistratul român formează astăzi rezerva de cinste a nației întregi. El este unica garanție ce o mai avem, unicul refugiu al celor dornici de o cât de mică și relativă dreptate în lumea aceasta nedreaptă și murdară.

Magistratul român a rămas intact, neclintit. Toate ademenirile monodelor su-nătoare, a îmbogățirii peste noapte, a carierei nameritate, au bătut zadarnic la ușa modestei case în care din leașa puțină ce o are își ducă plin de demnitate viața plină de greutate, slujitorul dreptății românești.

Valul cutropitor s'a imprăștiat, izbindu-se de granitul unei convingeri adânci izvorită din credința noastră în idealul dreptății.

În preajma alegerilor, după ce măsurile abuzive ale administrației se cunosc, după ce am fost nevoiți de sub vental legilor toți acei ce credem că actualul guvern nu e acel pe care l-a vrut țara, singura speranță ni-se infreaptă în spre acești ma-gistrați români, străjeri singuratici al dreptății, moralității și legalității, în marea aceasta de noroi, care este viața noastră publică.

În ei avem toată încrederea că în ziua de 25 Maiu, ilegalitatea va înceta și alegătorii își vor putea exprima votul în libertate deplină. În ei avem toată încrederea că va veghea nu numai în sala de vot, ci și în jurul ei, ca organele ad-ministrative să nu împiedice pe nimenea a-și exprima votul. În ei avem toată încrederea că voturile nu se vor fura.

Li cerem deci magistraților români să nu deamintă nicăiri încrederea ce o întregă țară o are în ei. Să nu ne spuieze iluzia că mai este ceva, ce nu-i putred în această Danemarcă a noastră, care-și are și ea prințul ei....

Saturația.

Seara valorilor s'a îmburdad. Tot ce s'a clădit dealungul veacurilor în pri-vința moralizării societății, tot ce umani filozofi, mari și mici dascăli ai neamului au propagat în interesul ci-vilizatului pare subminat și pervertit.

Nobilul, frumosul, cinstea, dreptatea, cavalerismul, credința și câte alte cal-tăți bune, au fost pur și simplu detronate, ridicându-se în locul lor altarul celui mai abject materialism. Un val de nebulie a cuprins sufletele slabe, cări săgetate de amoreții Satanei aleargă orbește în neant. Goana după averi, situații și glorii dubioase a denaturat într'un dans frenetic în jurul „vișelu-lui de aur”, idolul suprapus tuturor virtuților. Asistăm cu inima înțeleasă la adevărate bachanale și un fior ne cuprinde la gemetele libidoase, evolu-ate până la nypomanie. Fetisismul aurului a avansat de îndreptar; tră-darea se chiamă azi „tactică politică”; minciuna a devenit cea mai formida-bilă armă în abilitatea „schimbării la față” sau „cameleonismul” (vezi pe epigonul O. Goga) punctul cardinal al teoriei aplicate în materie de succese rapide; calomnia un mijloc de apărare și justificare a propriilor ticăloși; pa-rasitismul un mijloc de trai înoureat;

egoismul sacro sanct, o dogmă: iată anarhia valorilor provocate de timpu-rile postbelice și protejate de regimu-rile oligarhice.

Cacofonia guvernamentală de azi a potențat dansul macabru la adevărată orgie. Muzica sonoră a aurului face adevărate ravagii printre caractere, și neîncetat chiamă la hora prăbușirii. Fascinați de imaginile sedicioase ale fakirilor din guvern, animați de Ba-chusul cabinetului, d. Goga, amenin-țați și biciuiți de stăpân, slugile regi-mului se pretează la cele mai fantas-tice samavolnicii și atrocități.

Libertățile cetățenești, cel mai sacru lucru în țările occidentale, răsărite de pe urma martirajului venerabilelor ge-nerații antemergătoare, sunt călcate în picioare, anihilate. Dreptul este înlocuit cu pumnul și baioneta. Libertatea graiului și a scrisului a trecut în dome-niul istoric. Puhoiul ordonanțelor ile-gale ne-a ajuns până la gât. Fărăde-legile au ajuns absoluta saturație, tre-bue să vină precipitația, condensaja. Prea greu, aerul, prea încărcată atmo-sfera, ne înecăm, trebuie să vină vifo-rul salvator!

Mi.

Ziua Eroilor

Retorii fără suflet

Soarele își risipea cu dărnicie pulberea de aur pe străzi, când s'a pornit sărbă-torirea anonimilor cari în trecutul cu uni-forma militară își proiectau profilul în-drăzneț pe zarea nădejdei noastre, iar azi, în prezentul nostru cu haine civile hrănesc cu oasele, singele și nervii lor verdele care fășnește în flori, frunze și morminte.

O sărbătoare de venerată recunoștință ne smulge totdeauna din vîlbură cotidi-ană a frământărilor efemere, cufundându-ne sufletul zdrențuit în fumul vinețiu al tăcerii evlavioase. Patimile încăierate amuțesc, sentimentul planează pe culmi de moralitate în vecinătatea albastră a cerului și pacea albă ca un porumb își flutură binecuvîntarea.

Când pe cărări castanii ning flori albe, când gîndul se întoarce pe aripile amîn-tirii la acei vizionari cu fața luminată, cari credeau cu religiozitate într'o țară rotunjită, îmbunată și fericită, un stol de anstrări trebuie să se abată ca niște ciori negre peste conștiința noastră. Căci gîndurile eroilor înfrățiți într'o stingere mută cu glia trec printr'o cruntă eclipsă; sentimentele lor sunt surghiuinite și nă-dejdea, nădejdea lor colorată de viziunea unui vis fermecător, spălăcăță ca un Christ de tinichea spânzurînd pe o cruce de lemn înfiptă, la o răscruce a drumuri-lor în bătaia tuturor vînturilor și tutu-ror ploilor.

Niciodată ca în anul acesta, sufletul meu, doinic de puritate și seninătate, n'a îmbrăcat pe poarta lui un postav de o mai cernită tristeță.

Ce s'a ales de jertfa, de entuziasmul, de nădejdea verde ca o cumină de laur a tuturor acelora cari au mîrșit, cu înde-mănare, cu credință arma mîntuitoare?

Care sunt faptele recunoștinței noastre? Cum am înțeles să ne oferim curățenia sufletească în buchetele de flori pe cari le-am așezat pe mormintele fără nume? Care sunt sforțările noastre de fiecare zi, de fiecare clipă, de totdeauna, pentru a întrupa în realitate gîndurile cu care a murit eroul sărbătorit?

Tot atâtea semne de întrebare care tre-bue să doară ca o rană.

Adevărurile organice ale neamului au fost uitate ca data sutrii pe tron a unui voevod. Și noblețea realizărilor înecată în muzici militare, în drapele decolorate și în spuma retoricilor de totdeauna.

Oameni mici într'o țară mare.

Zilele de sărbătoare trebuie să fie zile de primenire sufletească. Trebuie să ne aducem aminte că nu suntem făcuți pen-tru toate zădărniciile acestei vieți, că din-colo de circumferința precisă a materia-lismului degradant și dincolo de justifi-carea principiară a tuturor trădărilor pen-tru o masă mai principiară, stau adevăru-rite de existență ale acestui neam și su-fletul mulțimei cu năzuinți spre culme.

Au fost vremuri, vremuri de povești, cînd pentru ideile lor oamenii nu stat în umbra umedă a închisorilor, au fost arși pe rug sau sfășiați de schijă. Azi par a nu mai exista eroi. Ei au ajuns să fie zeflemiști și la zile mari, oficialitatea ce-remonioasă rostește, la căpătîiul lor, un discurs obligatoriu.

Azi, cînd rectitudinea morală a ajuns de ocară, azi, cînd negustorii condetăbiți poreclesc intransigența, incapacitate poli-tică, azi cînd atîtia fripturiști de recen-tă dată predică în toate colțurile ispită, azi cînd bucătarii s'au urcat în amvon, anachronismul sentimentului nostru mortal ne izolează în singurătatea durerii.

Să ni se ierte durerea că ecoul jertfei nu palpîta în inimile tuturor.

Ziua aceasta a eroilor însă nu este ziua lor. E ziua alaiului oficial cu tot proto-colul lui. Ziua victorioșilor, ziua asasinilor idealului oaselor anonime. Ziua dezertorului care și-a răgușit discursul în cîmi-tirul eroilor. Ziua celui retor ocazional, de cîmitir, care cu câteva zile în urmă a brutalizat un copil în zdrențe care, din întâmplare era orfan din războiu.

Simple coincidențe, simbolice coinci-dente.

Și de aceea, să nu se supere nimîni, dacă în ochii noștri s'au ivit strălucitoare două lacrimi ca două picături de lumină în albul ochilor lui Christ.

Să nu se supere nimîni.

Ion Moldovan

† Ing. Iustin Nicoară

Gruparea Tinerimei Române care și-a desfășurat atît de curînd steagul de luptă, își are întăiul ei mort...

Un bun tovarăș, care a venit printre primii în rîndurile luptătorilor pentru idealurile comune, un tovarăș care nu și-a precupețit avântul niciodată, ne lasă în plină luptă...

Moartea, ni l-a răpît chiar în clipele cînd și noi și țara aveam mai mare nevoie de el. Cînd pîterile-tinere puteau oferi cele mai înbelșugate roăde pe toate terenurile unde lucra.

Pe furis, l'a suprîns în clipele cînd își făcea cu răvnă datoria către țară.

Era inginer al Căilor Ferate Române. Absolvent al politehnicei din Toci-no. Întors dela studii în țară, și-a pus știința sa în slujba unei instituții care dacă nu-i oferea remunerare materială egală cu aceea oferită de întreprinderile par-ticulare, îi dădea mîndria de a lucra la consolidarea țării mărîte.

Superiorii lui în totdeauna l-au știut la datorie. Datoria era pentru el un lucru sfânt. Și-o îndeplinea cu evlavie săvîrșirii unei cîminecături. Era con-vins că numai cînd fiecare din noi își va face după cea mai bună conștiință datoria, țara va prospera.

Moartea l-a ajuns tot în vreme ce-și îndeplinea această scumpă datorie.

PAGINA POPORALĂ

In fața atacului.

Olipa cea mare a bătăliei cu ciocii și și cu iăcustele țării a sosit.

Stăm în fața alegerilor. Niciicând poate, nici măcar sub domnia mult urgisită a conțelului Tisza, nici atunci când ne amenințau sulilele jandarmilor unguri, atâta nedreptate nu ni-s'a făcut ca acum în aceste alegeri.

Am spus-o și o spunem: nic'odată Ardealul n'a gemut sub o cârmuire mai drăcească și mai blăstămată, ca și acum!

Poporul o știe asta și poporul nu vrea să audă de Ei. Avereșcanii știu asta și vreau să fure și să falsifice hârtiile de deputăție, dacă nu le pot câștiga în luptă dreaptă

Clipa cea sfântă a mântuirii țaranilor de ciocii flămânzi și mincinoși a sosit!

Lumea întreagă privește la noi și așteaptă dela noi să dovedim vrednicia noastră

Țărani, meseriași, dascăli, preoți, funcționari din Ardeal, Banat, Maramureș, Sătmar și Crișana să arătați lumii, că nimeni nu-și poate bate joc de drepturile noastre.

Votați semnul cercul (roata)

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Din Doina Fripturiștilor

de poetul poporan Flacăra

Fripturiștii mei plecără
Cu minciunile prin țară,
Strigă Goldiș trădătoru
Că el va schimba poporu,
Dar poporul vede bine
Că ne-a făcut de rușine.

Goldiș fiind larg la gură
S'a vândut pentru friptură
Iar voinicu Lapedat
In piele de leu uzat
S'a vândut pentr'un mandat,
Spre-a să face bogătan
Îmbracă roc de șobolan.

Auzind popa Lupaș
Pleacă și el mintenaș,
A căscat iute din gură
Nu-i mai trebuie prescură
Ci se trage la friptură,
Of sărac Lupaș al nost'
Popă este, popă-a fost,
Când aude de parale
Să vinde la fiecare,
Când aude de friptură
I-se fac spume la gură,
Când aude de uspețe
Nu mai suce din mustețe.
Ți trei sunt înșelători
Toți trei nește trădători,
Toți sunt ca Dragoș vicleanul

Care-a trădat pe Buteanu,
Ba chiar ciata lincului
O vându Maghiarului.
Dară va veni odată
Zi de plată și răsplată.
Liberalii tot furară
De pe Stat și de pe Țară,
Pe-a lor urmă ce-au lăsat
Tot mânâncă Lăpădat,
Goldiș și cu nea Lupaș
Iei mânâncă papricaș,
Dragii mei șobolănași.
Liberalii la plecat
Toți pe rând or și crepat
Vezi ce a ieșit din ei
Fripturiști și șiorecei.
Vintilă șobolănei
A făcut din Leu cățel.
Lăpădat mai voinicel
Ni-l reduse șorecel,
„Sfântu” Chibă firm convins
Auzind și el s'a 'nscris
Să se ungă pe la gură
Cu gulaș și cu friptură.
Să se facă om bogat
Pe procent s'a angajat.
Frați țărani aveți de grije
Că Goldiș amar vă frige,
Vă feriți cu toți de ei
Căci vă 'nșală, dragii mei
Că Goldiș pentr'un mandat

Slugă la slujă s'a băgat,
Ce rușine-o așa domnie
Dar Lupaș zice căi bine.

Fraților plugarilor
Fraților Românilor,
Vedeți și luați seama bine
Cum veți vota și cu cine?
Votați numai cum vă spun
Semnul nost cinstit și bun,
Cercurile plugului
Cari-s dragi plugarului,
Cu care Români ară
Samână grâu și săcară
Să 'ngrașe hoții din țară.

Maniu, Iorga, Vaida, Vlad
Feți frumoși și foi de brad,
Fălanță de luptători
Și de țară iubitori,
Numai Maniu cu ai lui poate
Din robie a ne scoate,
Luptați cu toți fraților
Să dăm plata hoților,
Nu vă duceți la friptură
Căci vă frige rău pe gură,
Ei sunt slujă la șobolani
Ce furară patru ani,
Aștia iară vreau să fure
Stai, că nu ești 'n pădure
C'avem pari și-aveam săcure.

Poetul Flacăra.

Chiuituri nouă

Încă de prin Mărțișor
Joacă dracii 'ntrun picior,
Con 'Alecui între ei,
Cași scroafa 'ntre purcei,
Să tăvălește cu ei...

Iată-mi-l venit ș' April,
Sgriburind caș'un copil,
Cu politica — cancan,
Cu guvern Avereșcan:
Goldiș — în trei pungi-un ban.

Hopa țupa și Lupaș
S'a făcut un biet — Vulpaș
Pravoslavnic renumit
Și Român neprihănit;
Mâncă zilnic — un unit...

Liberali — grea osândă —
Ca cățălași ce stau la pândă.
Unul sare de pe vatră,
Pe naționali îi latră —
Vine și un Avereșcane,
Latră și el azi și mâine —
Las să latre, măi jupâne!
Dar de-or vrea să te încolțească,
Dăle-o cismă românească,
Ca să te mai pomenească,
Și să fugă între răzoare,
Cu coada între picioare:
Câte javre lătrătoare!...

Nu ajunge să votați
ci trebuie să și îndemnați
pe alții să voteze
semnul cerc (roata)

Pentru ce trebuie sprijinit partidul național în alegeri?

de Prof dr. I. Lupaș.

Toate așezămintele noastre, toate tagmele de oameni, dela funcționarii cei mai înalți până la plugarii cei bariici își dau seama, că guvernul a-vereșcan prin umitoarea sa lipsă de pricepere, prin întronarea absolutismului ministerial și în trebile ardelenze, prin nespūs de vitregul tratament, de care a împărțit pe cei mai vrednici preoți și învățători ai noștri, pe advocați și pe magistrați prin nenorocitul schimb de coroane, prin și mai nenorocita opreliște a exportului de vite și prin diferite alte măsuri nechibzuite — a pricinuit enorme pagube morale și materiale în viața națională a scumpului nostru Ardeal. A fost ca un părjol, care mistue cu înverșunare și nu lasă decât ruină în urma sa.

Vina pentru zdrobiri și neajunsurile, câte s'au ținut în acești doi ani din urmă, o poartă în mare măsură înșiși ardelenii cari, au sfâșiat partidul național, pentru a-și satisface ambițiile lor de mărire deșartă și spurcatele poftē de îmbogățire grabnică.

Aceste ambiții și aceste poftē, vrednice de toată osândă, au reușit a le vedea împlinite, mulțumită deosebitei munificențe, pe care „tata Avereșcu” o avea pentru partizanii săi.

Iar cei ce au rămas cu sufletul și cu mâinile curate — fiind puțini la număr — n'au avut destulă greutate la cuvânt. De aceea opiniile lor n'au fost ascultate. Și chiar dacă au fost întrebați uneori, de ochii lumii, la București de obicei nu s'a ținut seamă de propunerile lor, izvorâtă din oarecare cunoaștere și înțelegere a împrejurărilor ardelenesti.

Această situație nenorocită s'ar fi putut evita ușor, dacă toți ardelenii ar fi rămas închegați, ca și în trecut, în vechiul lor partid național.

Știți, ce ați pățit acum doi ani; dând asultare unor șoapte și făgădueli îndrăznețe, ați umplut Parlamentul României cu glotași politici ai generalului Avereșcu, pentruca mai târziu să vă căiți amar, că ați dat votul cui nu era vrednic de încrederea poporului. Nici muntele, nici pădurea, nici locul de pășunat, nici permisurile, nici vagoanele cu cucuroz, nici alte multe făgădueli, cu cari vi s'au umplut atunci urechile și vi s'a amețit capul, nu s'au putut împlini. Și de astădată se vor apropia mulți oameni șireți de voi cu cele mai felurite și mai ispititoare făgădueli. Să nu le dați nici un crezământ! Căci tot așa veți păți ca și la 1920.

Omul cu suflet curat și cu frica lui Dumnezeu, nu va cuteza niciodată să făgăduiască poporului „marea cu sare”, ci va zice numai atâta: „oameni buni, voi face tot ce-mi stă în putință pentru binele vostru și al țării.” Cine va făgădui mai mult decât atâta, să fie vouă ca „un păgân și vameș!”

Toți cei ce doriți să scăpați de această dureroasă mustrare de cuget și să prineți câte o trainică piatră de temelie la clădirea României, — urmați glasul conștiinței voastre și nu vă lăsați abătuiți de nime și prin nimic dela hotărârea voastră de a vota cu candidatul partidului național!

Dr Ioan Lupaș,

foșt deputat al circumscripției Sălăje.

P. S. Așa scria acum patru ani di Lupaș. Azi a uitat ce a scris și s'a lăsat și el stăpănit de „spurcatele poftē de îmbogățire” primind a fi ministru în guvernul „tătuțului” Avereșcu.

